СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. — РІК XXXV. — Ч. 253. — Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 31. жовтня, 1927. — VOL. XXXV. — No. 253. — Jersey City, N. J., Monday, October 31, 1927. — THREE CENTS.

МАЙНЕРИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ

ЮНІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД ҐУБЕРНАТОРА УРЯДОВОГО СЛІДСТВА.

ПИТСБУРҐ, 28. жовтня. — Майнерська юнія Де Юнайтид Майн Воркерз оф Америка віднеслася з публичним домаганнєм до стейтового ґубернатора Фишера, щоби він розвів слідство над страйком майнерів.

Юнія каже, що страйкарів позбавлено всіх горожанських свобід, загарантованих американською конституцією. Юнія закидає, що ґубернатор дозволив поліції вуглевих і сталевих баронів обняти всю цивільну владу в свої руки та що сі поповнили досі коло шістьдесять убийств.

З ПРОЦЕСУ ПРОТИ ФОЛА Й СИНКЛЕРА.

СУД НЕ ДАЄ УРЯДОВИ ДОПИТУВАТИ ФОЛОВОГО ЗЯТЯ.

ВАШИНҐТОН, 28. жовтня. — Федеральний суддя, що проводить процесом уряду проти бувшого міністра Фола й нафтяра Синклера, обжалованих за шахрайства при винаймуванню державних нафтових теренів, не хотів дозволити адвокатови уряду допитуватися банкира Еверґарта, зятя Фола, звідки Фол узяв „бонди свободи" на 230,500 долярів.

Уряд каже, що Фол дістав сі дорогоцінні папери як хабар за свою згоду на аренду.

МЕЙОР ШИКАҐА ТОМПСОН ОРҐАНІЗУЄ ПАТРІОТИЧНЕ ТОВАРИСТВО.

БОГАТО УРЯДНИКІВ ВИСМІВАЄ ЙОГО АКЦІЮ.

ШИКАҐО, 28. жовтня. — Томпсон, мейор міста Шикаґо, пробує тепер піддержати свою підупадаючу кампанію проти „англійської пропаганди", став орґанізувати патріотичне товариство, яке має вести аґітацію за американським патріотизмом. Товариство має називатися „Америка Ферст Асосієйшен".

Томпсон вислав сейчас заклик до визначних стейтових і міських урядників, щоби вони приступали до Томпсонової орґанізації. Богато урядників, однак, не хоче про неї навіть чути. Декотрі з них вислали Томпсонови відповіди, повні дотепних кпин.

НЕБУВАЛА ОСІННА ПОГОДА.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 28. жовтня. — В сій околиці дійшла нині температура до 80 степенів Фаренгайта. Є се певного рода рекорд, бо записки стейтового уряду погоди не записали ще такої теплоти в сій порі року.

В деяких місцевостях було навіть ще теплійше. Так приміром Ютика мала мати навіть 90 степенів, але се було не в тіни, а на сонци.

СУД ПРОТИ ПОЛІСМЕНА-ВБИЙНИКА.

НЮ ЙОРК, 28. жовтня. — На росправі проти міського полісмена Ґрейема, обжалованого за вбийство платничого Джадсона Прета, свого приятеля, якого він мав стерегти перед нападами бандитів, виступала свідком вдова по вбитім. Пані Прет оповідала, як у день смерти мужа муж умовився був з женою на стрічу в одній реставрації. Оповідаючи про те, як він умер, вона зімліла. Її відставлено домів під опікою шпитальної доглядачки.

ВИСАДЖЕНО НА БЕРІГ 961 ОСІБ З РОЗБИТОГО КОРАБЛЯ.

РІО ДЕ ДЖАНЕЙРО, 28. жовтня. — З розбитого італійського корабля Принцесси Мафальди висаджено на беріг досі 961 осіб. Зі сього показується, що число втоплених осіб виносить 295.

Вратовані оповідають, що морські людоїди пожерли певно богато людий.

СМЕРТЬ ДИТИНИ ЧЕРЕЗ ЗАБАВУ.

НЮАРК, Ню Джерзі, 28. жовтня. — Підчас забави в хованки, яку бавилася в однім приватнім мешканню громадка дітий італійських іміґрантів, 8-літна Кармелія Лючіяно вихилилася через вікно та злетіла з 4. поверха на вулицю. Дитина находиться в небезпеці життя.

СТУДІЇ НАД ПЯТНАМИ НА СОНЦИ.

КЕЙБРИДЖ, Месечузетс, 28. жовтня. — Астрономічна обсерваторія Гарвардського університету почала на спілку з другими обсерваторіями по Америці розсліди над пятнами на сонці. Астрономи хочуть переконатися, який уплив мають пятна на землю, на її погоду, землетруси й вульканічні вибухи.

АРЕШТОВАНА ЗА РВАННЄ КВІТІВ.

ДАРІЕН, Конетикат, 27. жовтня. — Паню Анну Дейтон, жительку Дрейтон, завізвано на суд за те, що вона рвала лаврові квіти.

У сьому стейті є закон, який признає лаври стейтовою квіткою та зборонює їх рвати або переносити.

Судові рекорди показують, що се перше того рода обжалованнє в стейті. З тої причини громадянство зацікавилося розправою, а газети розписалися широко про подію.

ЦУКОРНЯНИЙ ПРОМИСЛ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Мешканці Злучених Держав видають кожного року білїон долярів на цукорки. Цукорняний промисл є семим з ряду найбільшим промислом у краю.

В. БЕРҐЕР КАЖЕ, ЩО ҐОВЕРНОР СМИТ БУДЕ СЛІДУЮЧИМ ПРЕЗИДЕНТОМ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Виктор Берґер, провідник американської соціялістичної партії, заявив недавно, що ґубернатора стейту Ню Йорк, католика „Ал" Смита іменує демократична партія кандидатом на президента, і що його виберуть в осени 1928 року президентом Злучених Держав.

ДВА ПРАПОРИ В ПОЛУДНЕВІЙ АФРИЦІ.

ЛОНДОН. 26. жовтня. — Непорозуміння з причини державного прапору, яке грозило цілковитим розривом між англійською і бурсько-голяндською партією у полудново-африканськім парляменті, полагоджено вдоволяючо.

Британський прапор будеться тепер вивішувати разом з полуднево-африканським прапором на всіх публичних будинках і инших публичних місцях у всіх більших містах Полудневої Африки.

ВІДГУКИ УСДП ПЕРЕД СУДОМ.

Хоча від ліквідації УСДП минуло вже повних пять років, мимо цього ця справа вигринула ще на судовій залі. При кінці вересня відбулася карна розправа в Тернополі проти двох свідомих селян Калити і Бучка за те, що вони ще в 1923 році заснували у себе в селі партійний гурток. Мимо цього, що оборона виказала, що це була в той час леґальна партія, і що після її організаційних постанов які розпорядків польської влади кожний міг без дозволу закладати партійні орґанізації, суд засудив обох обвинувачених на кількатижневу вязницю. Тому, що оборона внесла зажалення неважности, справа ця найде ще свій епільоґ перед вищими інстанціями.

ШЕСТИЛІТНЯ ТЕРОРИСТКА.

З Київа доносять, що у центрі міста поліція задержала 6-літню дівчинку, яка, підійшовши до міліціонера, вистрілила до нього з револьвера, але не трафила.

Радянська влада довідується, що дівчинка була сліпим оруддем в руках терористів.

ЗАКРИТТЯ МОСКОВСЬКОЇ ШКОЛИ.

В Рівному на Волині з наказу куратора шкільної округи закрита єдина московська школа, до якої ходило 500 дітей. Закриття школи сталося в наслідок браку кредиту, бо згідно шкільному закону урядом видаються гроші на школи признаних меншостей, себ-то української, білоруської, жидівської й литовської.

НЕВДАЧНА ОБОРОНА ТРОЦЬКОГО Й ЗІНОВЄВА КАМЕНЕВИМ І РАКОВСЬКИМ.

МОСКВА, 27. жовтня.— Приїхавші тут на обхід Жовтневої революції Раковський, бувший посол у Парижі й Каменев, посол у Римі, промовляли на публичних комуністичних зборах в обороні Троцького й Зіновєва.

Раковський обвиняв Центральний Комітет, що він завів залізну дисципліну в будові „залізної партії". Він говорив дальше, що більшість Центрального Комітету сама винна тому, за що обвиняє опозицію.

У відповідь йому почали кричати: „У нас режім Леніна". Сталінці перервали його бесіду протестуючи окликами. Каменев обвиняв Сталінців, що у них нема ніяких ідеалів, а се викликало протести зі сторони тих послідних. Засідання закінчилося одобренням поступованням Центрального Комітету.

СВЯТО СТОЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ.

З нагоди століття появи збірника М. Максимовича також і Західна Україна готовиться до відсвяткування цих роковин. Всі часописи й журнали містять статті і матеріяли присвячені роковинам, крім цього виготовляється низка святочних обходів по цілому краю. На святочні обходини на Радянській Україні виїхали вже представники Наукового т-ва ім. Шевченка зі Львова: акад. К. Студинський, проф. Марущак і проф. Філярет Колесса.

РОЗВОДИ В АНҐЛІЇ.

У найблищих трох місяцях англійські суди розбиратимуть 500 розводових процесів. Таким робом за рік буде їх 3600 справ, з чого 2400 припадає на Лондон. Порівняно з минулим роком число розводів знову зросло. Преса пояснює цей зріст впливом нового закону, що забороняє друкувати справоздання із розводових справ. Наслідок вийшов зовсім інший ніж сподівався уряд: раніще деякі люди не вносили розводових скарг лякаючись скандалу в пресі, тепер, коли ця можливість щезла, подружі пари приходять щораз частіше до пересвідчення, що нічого не стоїть на перепоні, щоби вони тихо та мирно розійшлися.

ЗРІСТ КОЛЄКТИВНИХ ОБЄДНАНЬ.

За останні два роки на Шепетівщині помітно зросло число колєктивних обєднань. Так на початку 1925 року на окрузі було тільки 27 обєднань, а тепер 122. Переважну частину обєднань складають товариства спільної обробки землі та тракторно-машинові товариства. В комунах і артілях сіють добірне насіння і запроваджено правильну сівозміну. Артіль ім. Леніна в селі Чорному поточного року дістала з десятини 102 пуди жита, 152 пуд. пшениці, 107 пуд. ячменю, то-що, а артіль „Прогрес" має на десятині жита 130 пудів.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ МОЛОДІ.

В останніх днях вересня поліційні власти перевели ряд масових арештовань серед молоді в станиславівському, снятинському і коломийському повітах. Арештовано кілька десятків молоді. Між арештованими є два сини письменника Стефаника. Які причини арештувань, покищо невідомо.

УБИЙНИК ВОЙКОВА, КОВЕРДА, ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО МАТУРИ.

ВАРШАВА, 27. жовтня. — Убийник совітського посла, Войкова, Б. Коверда, приготовляється до іспиту зрілости. Як звісно, Коверду засуджено на досмертну вязницю. Іспит зрілости Коверди переведеться шкільною комісією у вязниці. Мимо поповнення вбийства, Коверди з ґімназії не виключено.

КРИМСЬКИЙ ЗЕМЛЕТРУС.

Щойно тепер можна з радянської преси зібрати точніщі дані про землетрус, який почався з 11. на 12. вересня в 12 год. 20 хв. ночі в Криму. Він почався невеличким гремтінням, що перейшло незамітно, а повторилось незабаром удруге та втретє в годині 6-тій вранці. Тоді удар навів таку паніку на населення, що воно почало вибігати на вулицю. Тремтіння повторялось на протязі всієї днини 12. вересня в ріжних містах і нарушило чимало будинків. Втрати на десятки міліонів. Найсильніщий землетрус відчули в Севастополі, де було 8 товчків. Дорога до Симферополя знищена. В Ялті було 18 убитих і 385 ранених. В Одесі не було більших втрат, але такого сильного тремтіння мешканці не памятають. У Київі тремтіння трівало 2 хвилини, але було дуже сильне, так, що в стінах деяких будинків поробились сильні щілини. Земля колихалась у Боярці, Фасгові, Білій Церкві, Коростені, Козятині, Черкесах, а також у районі стації Помішна, Жмеринка, Вознесенське, Бобринська, Могилів Подільський, Мелітопіль, Таганріг. На Дону, де робітники працювали в копальнях, землетрус був сильно замітний. У Харкові тремтіння було слабе. Землетрус, що пройшов по Україні був відгуком кримського; не був небезпечним явищем, але рідким.

4 МІЛ. КАРБ. НА ЕЛЄКТРОБУДІВНИЦТВО.

Контрольні цифри електробудівництва на Україні передбачають витрату наступного року 11 міл. карб. на будування нових і поширення старих комунальних електростацій. Крім того 3.2 міл. крб. витратиться на дальший розвиток сільської електрифікації.

Одно лише Т-во „Електрика" склало 36 проектів на збудування нових стацій 1927—28 року. Загальна сума будівництва „Електрики" досягне 5—5 з половиною міліона карб. Цього року Т-во закінчує будувати на Україні 14 нових електростацій (Тирасціль, Вознесенське то-що).

УКРАДЕНО УСЮ ПЕРЕПИСКУ ПРИНЦА КАРЛА

РУМУНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПОПИРАЄ БРАТІЯНУ. МАЮТЬ АРЕШТУВАТИ ПРОВІДНИКА ОПОЗИЦІЇ.

ПАРИЖ, 28. жовтня. — Принца Карла повідомлено, що його віллю на передмістю Парижа обкрадено. Сталося се перед тижнем. Забрано лише його кореспонденцію. Рабівники не рушали ніяких дорогоцінностей ані грошей. Французька поліція догадується, що рабунок мав політичний підклад.

ВІДЕНЬ, 28. жовтня. — Мимо сильно змобілізованої опозиції премієрови Братіяну удалося віднести побіду над своїми політичними противниками. Румунський парлямент ухвалив йому „вотум довіря", коли він заявив, що ті, що будуть аґітувати за зміною на престолі, будуть уважатися ворохобниками.

Після ухвали довіря для свого кабінету приказав Братіяну арештувати команданта воздушної сили, полковника Теодореску й Аксентого, префекта поліції в Яссах, яких уважають найгорячійшими прихильниками принца Карла.

Опісля повторив Братіяну слова пок. короля Фердинанда, який був за зреченням престола через Карла і тому сказав: „Конечною річчю є відтяти суху галузь, щобя дерево не усохло".

БІЛГОРОД, 28. жовтня. — Провідник опозиції Маню заявив, що зміна на престолі не буде революцією, коли більшість буде за сею зміною. На се відповів Братіяну, що Румунія не хоче й не буде мати виборної голови держави. Маню, провідник опозиції, вніс опісля протест проти арештування Манойлеску. Такий самий протест вніс у сенаті ґенерал Авереску. Ходять також слухи, що премієр Братіяну видав приказ арештувати провідника опозиції Маню.

ПОМИЛУВАННЯ АПАША, ЩО УТІК З ЧОРТКІВСЬКОГО ОСТРОВА.

ЕВГЕН ДІЄДОН ПРИБУВ ДО МАРСИЛІЇ ЯК ВІЛЬНИЙ ЧОЛОВІК.

МАРСИЛІЯ, 28. жовтня. — Прибув тут з Бразилії, кораблем „Плята", звісний париський апаш (розбійник) Евген Дієдон, що рік тому утік з Чортівського острова у Французькій Ґуяні, де пересидів цілих 16 літ за всякі злочини, поповнені у Парижі. Він мав бути страчений, але в дорозі ласки замінено йому кару смерти на досмертну вязницю на Чортківськім острові. Звідси утік він, як висше сказано, до Бразилії, де небаром зловила його бразилійська поліція.

Французьке правительство обіцяло тоді, що дарує йому усю кару, коли не буде противитися видачі його французьким властями. Дієдон згодився на видачу, кажучи, що хоче очиститися зі злочинів, які йому закидувано й розпочати вести цілком відмінне життя від попереднього. На тій основі його помилувано й він вернув як вільний чоловік до Франції.

ШАЛЯПІН РОЗВОДИТЬСЯ ЗІ СВОЄЮ ЖІНКОЮ.

ОБІЦЯЄ ПЛАТИТИ СВОЇЙ ЖІНЦІ 300 ДОЛЯРІВ МІСЯЧНО.

МОСКВА, 28. жовтня. — Федір Шаляпін, світової слави співак, вніс на руки совітського конзуля просьбу о розвід зі своєю жінкою, що мешкає тепер у Москві. Рівночасно заявив Шаляпін, що годиться платити своїй жінці 300 долярів місячно на удержання. Після нового закона розвід у Совітськім Союзі одержується автоматично по заплаченню 15-центового стемпля, коли лише одна сторона заявить, що хоче розвестися.

ЛЕТУНКА РУТ ЕЛДЕР У ПАРИЖІ.

ЗМІНИЛА СВІЙ ПЛЯН І НЕ ВІДПЛИВЕ ПАРОХОДОМ „МАВРЕТАНІЯ" ЛИШ ОСТАНЕ ТУТ 10 ДНІВ.

ПАРИЖ, Франція, 28. жовтня. — Прибула тут літаком з Мадриду американська летунка Рут Елдер зі своїм пільотом капітаном Гелдеменом. Літак, яким прилетіли, спустився у тім самім місци, де кілька місяців тому причалив капітан Линдберґ.

Величезні товпи народу очікували американських летунів. Богато з них принесли з собою усякі перекуски, як сендвичі й карафки з вином призначені для американських гостей. Перед самим прилетом Рут Елдер і її товариша, жандармерія опорожнила летниче поле. Однак коли літак вже осів на землю товпа передерлася через кордон жандармерії й кинулась помагати висідати Рут Елдер з літака. Радісним окликам і одушевленню товпи не було кінця. Мисс Елдер, висівши, промовила до розентузіязмованої товпи: „Се була знаменита подорож. Вона тревала лише три години. Моя перестуда вже уступає, я чуюся знаменито".

Американська амбасада у Парижі оповістила ще перед прилетом мисс Елдер, що вона змінила свій плян і не відпливе пароходом „Мавретанія", але остане у Парижі через 10 днів.

В АРАБІЇ Є ТЕПЕР ПОНАД 300 АВТОМОБІЛІВ.

МЕККА, Арабія, 28. жовтня. — Магомеданські паломники не приходять тепер до „святого міста" Мекки пішотою змучені й обезсилені та з покаліченими ногами. Теперішні прочани до Мекки, між якими находяться Гіндуси, Турки і Магомедане, їдуть туди у власних автах і хоч не представляються так мальовничо, як давніше, однак чуються певно далеко щасливіше. У Арабії находиться під сю пору понад 300 моторових авт, а населення поволи привикає до них. Чотири або пять літ тому назад лише члени пануючих домів їздили у Арабії автами.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ШВАРЦБАРД ЗВІЛЬНЕНИЙ

Париський суд звільнив Шварцбарда, вбийника пок. Симона Петлюри. Звільнення це не є для нас ніякою несподіванкою. Ми знали, що не було ще в Парижі такого випадку, щоби політичного вбийника засуджено на смерть. Навпаки, їх пускали на волю. Ми не гляділи рівнож на ту карну росправу в той спосіб, щоби бажати смертного засуду на Шварцбарда. Ми не домагалися голови за голову. Бож голови Шварцбардів, які мимоходом кажучи, були карані судами за крадіж чи обман, як це було зі Шварцбардом у Відні, не можуть бути ставлені на рівні з головою Петлюри. А далі, ми не являємося приклонниками кари смерти взагалі.

Та світове жидівство зібрало величезні фонди на оборону Шварбарда і визискало всі свої впливи, щоби ратувати Шварцбарда як свого національного героя. А щоби зробити зі Шварцбарда героя, треба було їм оплюгавити все українське імя і наклеймити весь наш визвольний рух пятном погромництва. А прецінь й без плямлення чести українського імени можна було добитися звільнення Шварцбарда. Ціле поступовання Шварцбарда, його гістеричні оклики, рухи і спосіб зізнань зраджують його ненормальність. Мимо цего узнано його нормальним хиба на те, щоби через те не потерпіла його авреоля як жидівського героя.

Не знаємо, як віднеслася до цего процесу преса французька і европейська. Але навіть польська варшавська преса підносить, що погроми були не тільки на Україні, але й на других землях, що входили в склад бувшої Росії та що український нарід ні Петлюра в тих погромах не винуваті, бо їх творцями були ріжні темні сили та банди, які натворилися підчас революції. Те саме можна знайти в поступовій російській пресі, як тепер піднесла, що по звільненню Шварцбарда один зі свідків, які свідчили в користь Петлюри, ґенерал Шаповал наблизився до оборонця Шварцбарда і заявив: „Тепер ми, Жиди і Українці, повинні забути о процесі і старатися поліпшити наші взаїмовідносини". Нюйорське „Новое Русское Слово" додає, що устами Шаповала заговорила народня мудрість і висша правда.

Такий ото голос вийщов по процесі з українських уст. А з жидівських? Вони пишуть далі, що процес Шварцбарда виказав, що Петлюра „Різун України". А прецінь звільнення Шварцбарда не означає ще вини Петлюри. Чи Петлюра винен, чи ні — Шварцбард був би звільнений. Знала це добре його оборона і зріклася тому дальших переслухань покликаних нею свідків. Мимо того жидівська преса витягає зі звільнення Шварцбарда засуд на Петлюру. З такого поведення Жидів нічого доброго вийти не може.

ПОШИРЮЙМО ДОПОМОГОВУ АКЦІЮ

—o—

На поклик „Обєднання" широко відгукнулася українська еміґрація в Америці й розпочала допомогову акцію на допомогу жертвам від повені в Галичині. Вже по багатьох громадах переведені збірки, відбулися віча в справі повені й певна сума допомоги зістала вже вислана до краю.

Але коли взяти чисельність нашої іміґрації, то доводиться сконстатувати, що далеко ще не вся вона відкликнулася на заклик, щоби виконати свій обовязок перед своїм рідним краєм. Деякі громади та організації працюють енерґійно, а деякі ще й досі не одізвалися.

Звикли ми в Америці скликати в таких випадках віча. Рівнож і тепер многі багато покладають надій на ті віча. Але по правді тих віч тепер найменше треба. Найменьше треба балачок, а більше реальної роботи. Віча необхідні й доцільні, коли треба дебатувати про якесь політичне питання, коли треба робити якісь масові протести, заяви, чи намітити напрям національного та політичного життя еміґрації. В таких справах треба вислухати публичної опінії.

Що до потреби допомоги нашим братам не може бути двох думок. Голодних треба нагодувати, голих одягнути й зруйновані господарства та оселі відбудувати. Це таке звичайне й ясне, що жадної дискусії тут не треба. Для людини, що має не лише національне почуття і любов до свого народу і своєї батьківщини, але хочби тільки звичайне загальне почуття гуманности до страждущої людини, нема дискусії на тему: чи треба допомагати? Кождий це розуміє й знає, що допомогти треба й то найскорше й як найщедрійше. Горе й нужда такі великі, що навіть приблизно їх годі обчислити.

В допомоговій акції найменьше треба покладатися на віча, але більше на плянову орґанізацію збірок. На віче не кожен може прийти, що хотів би, або не відмовивсяб дати свою лепту. Причин, що перешкаджають багатьом прийти на віче, є досить багато: зла погода, праця дома, або праця на фабриці чи де инде, велика віддаль і т. д. Тому навіть там, де віча відбулися та принесли більшу збірку, ними не можна обмежуватися. Треба зорґанізувати негайно допомогові комітети, які взялисяб до ширшої акції. Для цього є ріжні засоби, а на найбільш практичний хочемо ось тут вказати.

Ото треба виробити спеціяльні лісти для збирання пожертв, роздати їх колекторам, а ті повинні піти по всіх українських хатах. Мало знайдеться таких черствих душею людей, що відмовились би дати пожертву. Треба захопити також й тих наших фармерів, які хоч і живуть часто біля міст, на вічах звичайно не бувають і на загал беруть малу участь в українському громадському життю. Не читаючи українських ґазет, вони часто навіть не знають, що переводиться збірка пожертв для рідного краю.

Крім того можна й треба орґанізувати „теґ дей" для переведення публичної збірки на вулицях. Деякі українські громади вже мають дозвіл від влади на влаштовання таких збірок. Але на жаль таких громад мало. Ріжні підприємства можуть рівнож дати більший прихід на допомогу жертвам повені.

Отже не покладаймо надій на віча, а стараймося перевести ширшу орґанізацію допомогової акції. Кожна громада чи орґанізація, що проголошує в ґазеті відомости про те, як ведеться у неї допомогова акція, заохочує цим рівнож другі громади до такої самої акції.

Ми мусимо тим разом виступити як зрілі громадяне і показати нашим нещасним братам, коли промовець на вічу вплине на наше почуття, на наші сентіменти, але що ми можемо давати зі свідомости своїх обовязків.

Не треба звертати уваги на ріжні підшептування та нарікання ворогів всякої допомогової акції для рідного краю. Бо й таких маємо навіть і тепер. Вони не звикли давати на ніякі жертви зі скупости або з ненависти до визвольних змагань українського народа.

Не звертаймо уваги на ріжні нашептування й брехні, бо вони йдуть лише на користь ворогів нашого народу, на користь Поляків, а ведім живу й широку плянову акцію. Тим тільки докажемо свою національну зрілість та громадську карність.

ДАЛЬШІ РЕЗОЛЮЦІЇ ЧЕТВЕРТОГО КОНҐРЕСУ ОБЄДНАННЯ.

—o—

ЗАВДАННЯ УКРАЇНЦІВ ЯК АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН.

Тому, що українська іміґрація мусить залишитися в Америці в своїй більшости на старе життя, треба їй зберігати свої позитивні національні якости, а рівнож старатися стати активними та корисними членами прибраної батьківщини. З огляду на це найближчим практичним завданням Українців в Америці мусить бути:

1. Не стримуватися з приняттям американського горожанства, а старатися як найскорше його добути, щоби стати повноправними горожанами Злучених Держав.

2. Старатися інтересуватись загально-американським життям та входити в загально-американські орґанізації. Пропаґувати і пояснювати серед Американців природу й значіння та завдання українського національного руху, а також вкладати українські питоменности в скарбницю цінностей Америки. Поборювати неприхильну та ворожу аґітацію проти визвольних змагань наших батьків у старому краю.

3. Творити ріжні американські орґанізації, як клюби горожан, ліґи, товариства і т. д., зазначуючи національне походження їх членів.

4. Брати участь у кожних виборах, муніціпальних, стейтових, чи федеральних, входячи, коли треба, в певні порозуміння з иншими ґрупами. Брати як найживійшу діяльність в державному, громадському й публичному життю своєї місцевости, стейту чи цілої держави.

5. Творити в Америці національно-культурно-освітні інституції, де виховувалабся українська молодь. Підтримувати в тій цили будову таких закладів, як наприклад сиротинці, що задумують будувати в Злучених Державах.

6. Старатися кождого літа орґанізувати в ріжних місцевостях спеціяльні „кемпи" для українських дітей на літо.

7. Для переведення цих завдань в життя Четвертий Конґрес творить при „Обєднанню" дві нові секції з автономними правами і власними статутами. Тими секціями є: **Ліґа американських горожан українського походження і Ліґа ветеранів американської армії українського походження та „Січ".** Діяльність цих орґанізацій мусить бути скоординована в „Обєднанню" під контролею його головного уряду. Така орґанізація секцій забезпечить найбільшу доцільність та єдність національного фронту в праці цих орґанізацій, що для продуктивности їх діяльности має велике значіння.

Перший головний уряд цих секцій вибирає Четвертий Конґрес.

В СПРАВІ ДОМУ БУВШОГО НАРОДНОГО КОМІТЕТУ.

Четвертий Конґрес Обєднання вибирає комітет з 7 членів, якому поручає вжити всіх правних заходів, щоби Сирітський Дім, що стоїть під ч. 30 Іст 7 ул. в Ню Йорку, який куплено за сирітські гроші з Українського Дня, перебрати від теперішнього заряду на підставі протоколу з останнього засідання бувшого Українського Народного Комітету та поінформувати про це ширше весь український загал в Америці через пресу.

Колиб та справа мусіла піти на судову дорогу, Комітет має віднестися до громад, в яких переводилася збірка на Український День, щоби вони переслали Комітетови свої повновласти, потрібні для процесу, а заразом і жертви на покриття коштів судового процесу.

СПІВЧУТТЯ ПЕРЕСЛІДУВАНИМ ПОЛЬЩЕЮ ЛИТОВЦЯМ.

Витаючи прибувшу на Четвертий Конґрес Обєднання литовську делеґацію та вислухавши її голосу в справі переслідувань Польщею Литовців на їх прадідній окупованій Польщею виленській землі:

Четвертий Конґрес Обєднання Українських Організацій в Америці висловлює переслідуваним Польщею Братам Литовцям свої глибокі симпатії та бажає їм як найскоршого визволення з рук наїздника.

Іван Франко.

ВАЖКЕ ЯРМО ТВОЄ...

**Важке ярмо твоє, мій рідний краю,
Нелегкий твій тягар!
Мов під хрестом отсе під ним я упадаю,
З батьківської руки твоєї допиваю
Затроєний пугар.**

**Благословлю тебе! Чи ждать тобі ще треба
Поваги й блиску від будуччини,
Чи ні—одного лиш тобі благаю з неба,
Щоб з горя й голоду не бігли геть від тебе
Твої найкращії сини.**

**Щоб сіячів твоїх їх власне покоління
На глум не брало і на сміх,
Щоб монументом їх не було те каміння,
Яким в відплату за плодючее насіння
Ще при життю обкидувано їх.**

Найліпший свідок.

До суду припровадили чоловіка, оскарженого за якусь дрібницю. Він не признавався до вини.

— Чи є тут хто, що мігби заручити, що ти порядний чоловік? — спитав його суддя.

Оскаржений показав на полісмена.

— Я? — здивувався полісмен. — Я зовсім не знаю сего чоловіка.

— В тім то й річ — заявив оскаржений.

— Я жию тут 20 літ а полісмен мене навіть не знає.

—o—

Між приятелями.

Йду я парком з панею Вахляковою. Аж тут нагло чую — хтось когось в морду бє.

— Хто? Кого?

— Пані Вахлякова. Мене.

—o—

Кара не мине.

Проповідник страшив грішників пеклом.

— Там буде плач і скреґіт зубів, говорив їм.

— А як хто не має зубів? — запитав один беззубий грішник.

— Такому виростуть зуби, — відповів без надуми проповідник.

М. Доля.

ВИКРУТИВСЯ

Юрко Перець мав нині поганий день. Кобила пробила ногу на цвях, син збив зеркало, те, що минулого тижня щойно купив, а жінка то вже як та муха настирлива вчіпилася його і все бзз та бзз!...

Вже тамте, то звичайна кара боска, але чого жінка...?! Таки просто за бездурно.

Десь там їй хтось пару золотих витягнув зі скрині, а вона зараз:

— Их! Ти іроде поганий! Не стає тобі на горівку своїх! Ще по мої гроші лізеш.

І завела такий лямент, такий гармідер, якби її маму зарізали. За марних пару золотих!...

І то коби хоч правда, то й не жаль булоб чоловікові! А так: Бог зна (ніби так кажеться), хто взяв, а вона до рідного чоловіка: „Ти, та й ти!"

А щоб я з цього місця не поступився! — клявся Юрко і швидко переступав на інше. — Ти думаєш, що мені твоїх грошей треба?

Лихий на цілий світ вийшов з хати, грюкнувши дверми.

А на дворі:

— І звідки бісова баба знала, що то я!... Таж міг і хлопець потягнути. Змисний він до таких штучок...

На згадку хлопця шпигнуло його щось під серцем.

— Іґі! Та я й забув. Маєш тобі, Юрку, ще одну біду: за хлопця кару платити... Подав його той пияцюга директор (коби йому ноги покрутило!), подав на кару за школу.

Юрко забув за жінку, а всю злість звернув тепер на директора.

— Подав, нехай подає! Але недочекання його, щоб я платив. А щож то: чи я не батько своїй дитині? Чи я не маю права до сина?

Розглянувся довкола.

— Ех, якби я так тепер мав того директора під рукою. Давби я йому кару... Або хоч сина... Але де! Директор у школі, а син Бог зна, де шляється.

Замісць них є пес.

Лежить собі, ще й зуби шкірить до нього. Юрко аж запінився.

— То ти ще будеш тут підсміхатися з мене! — і копнув пса чоботом, аж заскавулів.

— А так, так, голубе, так! А за тебе я кари не платив?... Платив! Чорти би вас всіх побрали з вашими карами...

Добре є чоловікови зігнати на кімсь злість. Дарма, може і той саме невинний, але завсіґди лекше християнинові на душі.

Юркові зразу й полекшало. Пішов до стайні, оглянув ногу кобилі, впустив лоша і присів на жолобі.

Але кара за школу не сходила йому з голови.

— І якого біса хоче той директор від мене?... Хотів бараболь — дав йому. Хотів пшеничної муки, сам не маю, а йому змолов і дав. Думаю: спокій голові... А тут маєш: плати ще кару. Знов чогось хоче!

А можеб так піти та залаґодити з ним якось?...

Нараз його лице прояснилося; знайшов спосіб.

— Директор любить випити. Піду, возьму флящину оковити, то зараз змякне. Волю вже, нехай на горівку піде, як має йти на тоту прокляту кару. І так воно не все йому дістанеться, бо таки: раз він, а раз я, раз він, а раз я!

Аж повеселіщав...

Хутенько зі стайні та до коршми. Купив за 2 золоті півлітрівку і просто до школи.

Пан директор Веховскі саме тепер скінчили науку і подалися „на покої". Вони то ніби інакше перше звалися, чи не Віхоть, і нашого таки коліна були, але перейшли на „панську" віру тай фамілію перехрестили. Все то воно ліпше і одно і друге. І фамілія шляхецтвом пахне і спокій маєш, як у Бога за пазухою. Якби так нашого брата, то за таку науку, як ось його, вже давно наґналиб. Але пана Веховского?.. Хто посмівби!?

Отже, як кажу, пан директор саме були пішли на покої.

А не знаю, чи я вже згадував, що пан директор любили заглянути до фляшки! Бувало чи при компанії, чи самі, то так вам зачемиричаться, що й спати не зайдуть самі.

Оттакі то наші пан директор. Думаєте, люде добрі, що не такі!? Прийдіть у наше село та подивіться! Нічого я їм не відняв, нічого не додав, а просто фотографію показую.

Ось до такого то директора почимчикував Юрко Перець — „робити згоду".

Приходить, поклонився:

— Слава Богу!

— Ну! А цо повеце, ґаздо?

— Та я, прошу пана директора, щодо тої кари за сина! — говорив Юрко, мацаючи фляшку.

— Ну?!

— Можеб можна було її як відписати?

— Цо то значи „відписати?" Кара ест і мусіце плаціць.

— Біда, прошу пана, така біда, що нема що і в рот кинути.

— Е, Цо бяда! Зрештом то не вельке пеньондзе! пенцьдзесьонт гроши!...

— Добре то панові казати: невеликі гроші... Але звідки їх узяти!? Ні зжати їх, ні викопати, ні стрясти! — закінчив сумовито.

— Ніц на то не порадзе! — фуркнувся пан директор і зробив міну, що справа покінчена.

Юрка в тімя не били. Розумний був і привітливий. Побачив, що так на сухо нічого не вдіє.

Зачав з другої бочки:

— Як так, то так. Закон законом! Нема ради!...

А помовчавши трохи, запитав:

— Пане директор, пані дома?

— Пошла ґдзесь на весь. — Альбо цо маце для ней? — затягнув уже мякшим голосом.

— Ніби для пані нічого, але... Можеб так випити по чарці? — несміло заговорив.

— Чому ні! — Випити можу. Сідайте, господарю! Я зараз келішка... І побіг як на крилах у другу кімнату.

Юрко сів і всміхнувся.

— Наша возьме! Знаю я, чим його підійти! І штуркнув пальцем у чоло: диви, мов, розум!

Директор вернув за хвилю і засів за столом.

Десь поділась і його строгість та неприступність, десь заглухла й урядова мова.

Бо, правду сказавши, пан директор не були з тих твердих Поляків, що то все: „Не розумем!" Вони часом і так, але при чарці то таки навертали на нашу мову. Либонь воно й правда, що вони колись були Віхоть та ще й Грицько (тепер їх пані Ґжеськом кличуть).

А як уміють до чарки примовляти!... І один Бог, і дві природи Ісуса Христа, і во тройці Бог, і чотири євангелисти... щось до двацять чи більше. — Потім вже примови не треба; чарка сама знає свою дорогу.

От і засіли собі тепер з Юрком Перцем, тай як зачали, то тільки до апостолів дійшли, а горівки вже нема.

Подивився Юрко під світло; порожна фляшка! Давай підходити директора:

— Пане директор! А як же буде з тою карою?! Можеб таки її відписати, га?!

— Не можна, чоловіче, бо я сам би кару мав! — відказує директор, а в думці що іншого: — „диві на хлопа: за пів тітри горівки хотівби дурнички".

— Га! Як ні то ні! Закон велика річ! — фільософічно відповів Юрко. А в душі колотиться: вийшлаб тобі носом моя горівка. Але почекай, так тебе підіпю, що таки спустиш!

Служниця в кухні, коршма недалеко, прийшла нова фляшка.

І знов зачалася промова...

І знов дійшли до апостолів. Вже директор підперся рукою, бо щось голова не держиться. — Вже Юркові очі посоловіли, як котови (буває) на печі.

— Біда, вважаєте! — говорить він до директора. Така біда, що ну! Збіжжа нема, паші нема, хоч сядь тай плач... А ви мене ще й на кару подаєте!...

— Не я, любчику, не я, а владза. Владза каже і я мушу.

Розжалобився директор. — Жаль йому Юрка, добрий чоловік. Але пятьдесять сотиків мусить заплатити.

— Хоч зпід землі вирвіть, голубчику, а заплатіть! — каже до Юрка, а сам мало не плаче.

— Не маю, серденько, таки заріжте — не маю! — відповідає Юрко і йому самому жаль тисне горло, дихати не дає.

— А може так щеб випити? — звертається до директора.

Директор тільки руки розложив:— „Роби вже, мовляв, зі мною, що хочеш. Я твій!"

Служниця в кухні, коршма недалеко, знайшлася нова фляшка.

І знов зачали від один Бог... Але як тільки дійшли до євангелистів, серце в директора розмякло, як віск.

— Юрку, ви не знаєте, як я вас люблю. Вас і всіх руських хлопів, але тих порядних господарів. Я Поляк, кажу вам то, Бігме... Поляк: Ґжеґорж Веховскі! Дайте: поцілуймося!

— А кару, пане директор, кару, — втираючи сльози, питав Юрко, — відпишете?!

Він хоча і пяний був, але кара сиділа йому як цвях у голові і не вступала перед горівкою.

— Відпишу, голубчику, відпишу. Чомуж не відписати! Такий порядний ґазда. Русини мої... і директор жалібно заплакав.

Схилив голову на стіл, щось говорив, на когось скаржився, а далі втих... Заснув.

Юрко й собі поплакував: згадав бідолашний матінку рідну, яку торік поховав і якій то їй похорон справив.

Далі подивися на директора, оглянувся по хаті, встав, сховав решту горівки в кишеню і вийшов похитуючись.

На дворі овіяло його морозним повітрям і він почав пригадувати собі:

— Відписав, чи не відписав?... Таки відписав!...

— Ги-ги-ги! — засміявся вдоволено до себе. Таки відписав!

— О! Що розум... то розум! І... гроші останиться в кишечі... і ще... пів фляшки горівки до дому несу... Юрку, ти ще війтом маєш бути... Дурною горівкою... викрутився від кари... викрутився.

В грудни 1927 року Комітет Сиротинця-Захисту У. Н. Союза проголосить в часописі „Свободі" точний виказ усіх відділів У. Н. Союза, виказуючи, скільки разом усіх жертв кождий відділ прислав до Гол. Канцелярії на фонд будови Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

РИВЕРГЕД, Л. АЙ., Н. Й.

Поступ народної роботи.

У місцевости Ривергед і околиці не мешкає богато Українців, однак все-таки народна робота поступає вперед. Причиною одначе, що сей поступ народньої роботи іде так поволи вперед, є те, що є тут дві групи людей. Одні з них є більше свідомі а другі мало освідомлені й через те приходить серед них до поважних терть і непорозумінь, а навіть і до ворогування й нетерпимости одної ґрупи проти другої. Другою причиною слабого поступу народньої роботи є та обставина, що є між нами такі, що хочуть показати своє „я", що вони щось лучшого від других і лучше потрафлять щось зробити, не оглядаючись на те, що з того вивисшування самого себе нема ніякої користи загалови, але шкода, бо розбивається народню роботу. Та нашим крикунам не повелося припинити народньої роботи, а се показується з жертв, які у послідних часі зібрано на народні цілі.

І так, на Сиротинець У. Н. Союза зібрано від членів і нечленів $39.50; з каси місцевого відділу доложено ще дещо й таким чином ціла сума виносить круглих 50 долярів. Дня 15 жовтня уряджено парохіяльний баль в користь потерпівших від повені галицьких Українців. Частину доходу зі згаданого балю й збірки на нім, у сумі 50 долярів, призначено на Рідну Школу у Старім Краю. На потерпівших від повені вислано приблизно 90 долярів. До зложення сеї суми причинилися в значній мірі члени місцевого братства, 256 відділ У. Н. Союза, так власними жертвами, як і датком з місцевої каси відділу. Таким чином наша молода церковна громада, що істнує ледви 4 роки і ще не зорґанізована як слід, потрафила зібрати в протягу двох місяців на народні цілі $190. Коби лише не особисті порахунки і малі непорозуміння, то можнаби її поставити за примір иншим нашим громадам у Злучених Державах, до яких належать не сотки, а тисячі Українців. На кінці відзиваюся до місцевих Українців, щоби залишили особисті порахунки там, де іде о народну роботу й не сварились за якубудь дурницю, а тоді народня робота піде скоршим ходом.

Місцевий.

ПАН ТА БРЕХУН.

Колись жив пан та такий, що не любив до міста їздити й говорити по панськи не вмів, усе по нашому. Ось і пристали до його: „поїдьмо та й поїдьмо до Петербургу!" Довго не хотів той пан, а далі і поїхав. Заходить у якусь гостинницю, чи що.

— Что вам завгодно приказать — снують коло него жевжики — лакейчуки там, чи що.

— Та нічого, каже той пан і сів собі мовчки. Аж ось приходить туди й його знайомий та все з панами. Посідали обідать. От і почали ті пани в брехні пускаться: той бреше так, а той так, а один і собі:

— Я каже, в Парижі не таку рибу та язики їв: риба як бугай, а язик — насилу в двох на підносі принесли.

Всі слухають, дивуються, та роспитують, — мовчить тільки той пан.

— А чогож ви мовчите, чого ж нічого не кажете? про що ви думаете? — питають його?

А пан відкашлявся та й каже:

— Я, каже, — думаю про те, що щоб воно було, як би хоч і отсей пан, та збрехав, ще отсим здоровенним язиком? Мабуть, було-б цікаво!

Всі замовкли, а пан дообідав і поїхав до дому, та більш уже не приїздив у Петербург.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

353.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Хочемо приспішувати справу будови Сиротинця.

В справі Сиротинця-Захисту Українського Народного Союза відбулись дня 23. вересня с. р. Збори Комітету Сиротинця всіх відділів Укр. Нар. Союза в Филаделфії, Па. Збори приняли слідуючі постанови:

1) Устроїти „Баль" на дохід Сиротинця-Захисту Укр. Нар. Союза. Баль відбудеться в суботу, дня 5. падолиста с. р. точно о год. 6. вечер до 12 в ночи, за вступом 50 центів від особи, в Українській Гали 849 Н. Френклин ул., на котрий отсим запрашаеться всі Товариства і Братства як з Филаделфії так і з околиці.

2) Поручено филаделфійським Союзовим Відділам, щоби найдальше до дня 21. жовтня с. р. вибрали своїх представників, котрі в згаданий день мають прибути на Збори і означити день, в котрім моглиби всі разом виїхати до Мілвіл, Н. Дж., в ціли оглянення земель для купна під будову Сиротинця-Захисту Укр. Н. Союза, про які свого часу писав у „Свободі" Предсідатель Комітету Вп. М. Угорчак. По огляненню хочемо подати свої спостереження до публичного відома у часописі „Свободі".

Другі Збори Комітету Сиротинця і представників филаделфійських Союзових Відділів, відбулись дня 21. жовтня с. р., на котрих принято слідуючі постанови:

1) постановлено поїхати до Мілвіл, Н. Дж., в ціли оглянення земель, для купна під будову Сиротинця-Захисту Укр. Н. Союза.

2) Постановлено отсею дорогою публично запросити всі дооколичні Союзові Відділи з Филаделфії, Па., Честер, Вілмінгтон, Балтімор, Кемден, Плейнфілд, Трентон, Нюарк, Джерзи Сіти, Ню Йорку і з других місцевостей близьких до Мілвіл. Особливо відділи в Мілвіл повинні справою занятись і подати нам там на місци блищі правдиві пояснення щодо тих земель.

З филаделфійських відділів до сего часу зголосилось шість представників, котрі їдуть своїми автами. І в кождій місцевости є по відділах такі члени, котрі мають авта. Хто ще більше зголоситься?

А щоби не робити непотрібних видатків представникам і відділам, установлено день до поїздки в неділю, дня 6 падолиста с. р. зі слідуючим порядком:

Поїздка до Мілвіл, Н. Дж.

В неділю дня 6-го падолиста 1927. збірне місце в Тов. Укр.-Амер. Горожан, 847 N. Franklin St., Philadelphia, Pa., о годині 8.30 рано, а виїдемо точно о год. 9-ій рано. До Мілвіл приїдемо на годину 11.30 передполуднем. Дальші вказівки будуть на місци. Хто би з дооколичних громад жадав яких пояснень, нехай буде ласкав віднестись на адресу: M. Rybak, 909 N. Franklin St., Phila., Pa.

В суді.

Суддя: Кілько вам літ?

Молодиця: А я звідки можу знати? Буде вже зо трицять!

Суддя: А коли вмерла ваша мама?

Молодиця: А так буде 35 літ.

Суддя: А якже се може бути? То ви народилися в 5 років по смерти своєї мами?

Молодиця: Саме так прошу чесного суду, пять років по смерти.

Суддя: Та що ви говорите? Як можна по смерти мами народитися?

Молодиця: Е, прошу пана, бо я від мачухи не від мами, то ніби так, що мій тато мав дві жінки, а я від другої.

ЩО СТАЛОСЯ З УКРАЇНСЬКОЮ ФЛЬОТОЮ?

Цього року минає десять літ з того часу, як український народ, по сотках літ московської неволі, в огні великої революції, немов той зачарований велит прокинувся й почав відбудову своєї держави. Там, де — здавалося — всяка народня свідомість на віки пропала, там одним дужим розмахом, мабуть одиноким у світі, почав народ творити з самих основ своє державне життя. Немов у казці, за короткий час на руїнах московського царату повстала українська держава з всіма її органами.

У тому часі майже вся чорноморська фльота російської імперії заявила себе українською. Царські прапори знято, а на їх місце вивішено українські. Моряки-Українці з балтійської фльоти покинули московські судна й не раз цілими тижнями продиралися до своїх з півночі на полудне.

У Київ прибуло тисячу матросів й поставили себе в розпорядження Центральної Ради. Управа української фльоти вислала була їх на охорону свого уряду. Вони мали творити ґвардію Центральної Ради.

Та нездарність наших провідних людей того часу й большевицька аґітація перешкодили у використанню цього гарного почину. Матроси розбрилися й пропали для державної служби, як і багато инших військових частин.

Деякі члени українського уряду, запоморочені високими соціялізмами й московським братерством, не бажали собі „мілітаризму", — як вони говорили тоді, а в кожній здисциплінованій військовій частині бачили ворогів „свободи" й не довіряли нікому. Вони думали, що відбудувати державу можна сотками зїздів, конґресів, віч і нарад, а не тим, чим держиться й держатиметься кожна держава на світі від найбільш чорної монархії до найчервонішої республики.

Брак державно-творчої роботи був причиною катастрофи. По розвалі української держави пропала також наша фльота. Так, як українські міста кілька разів міняли владу, так і наша фльота переходила з рук до рук, аж поки не опинилися на вигнанні без прапора і без імени.

На північному березі Африки між голими, білими, вапняними скелями лежить туніське містечко Біцерта. Сонце жарить невмолимо на плоскі державні будинки, на тихе море, на далекі гори на обрії. Французький прапор на одній установі і непорушний салдат на сторожі пригадують, що це містечко є в посіданні французької республики. В далечині між горбами за містом видніють прибережні батерії. Біцерта, це кріпостний пункт Франції на полудневих берегах Середземного моря.

Залив Біцерти порожній і мертвий. Червоні, заржавілі бої стоять непорушно в тихім плесі води. Здається, що все завмерло в полудневій спеці. А все таки на самім кінці заливу, позаду, видиться дивна фльота. Пароплав коло пароплаву, тихо, без найменшого руху, немов кладовище суден. Це не французські воєнні кораблі. Великий сірий дреднавт з малими коминами і панцирними вежами, коло нього крейсер один і другий, а потім малі воєнні судна.

Ось тут тепер стоїть українська фльота, ржавіє й пропадає, так, як нидіють і гинуть сини української землі в гарячих африканських пісках, поневіряються по фабриках і заводах усіх країн Европи, в пралісах Бразилії, розкинені судьбою по цілому світі.

Тільки гаряче сонце припікає це цвинтарище кораблів. Українська фльота на вигнанні. Не повівають на ній гордо українські воєнні морські прапори, не видніють імена; вона тепер безіменна.

Осінню 1920. року забрали наші судна Французи від російського ґенерала Врангеля як залог за передвоєнні російські довги Франції і заволокли їх аж до Біцерти, оставивши їх тут аж до вияснення справи. А тимчасом фльота пропадає і здається нема вже ніякого вигляду її скоро урятувати. Уряд нашої будучої незалежної держави мусить звести порахунки за таку недбайливу поведінку з чужим добром.

Та ще важніше для того уряду буде — не робити тих похибок, які довели до упадку нашої держави і запропастили так багато державного добра. Нове покоління нехай учиться з неудач своїх батьків того, чого не вміли зробити їх батьки, бо тільки тоді можна говорити про світлу будуччину нашого народу.

МАНІЯ СЛІПИХ УЛИЦЬ.

Маю одного знакомого, якого шаную за цікаві спостереження з нецікавого життя і ще менше цікавих наших відносин.

Сдрічає він мене колисьто і без зайвих вступів ставить питання:

— Чи ви завважили в Українців манію сліпих улиць?!

— Не знаю навіть, про що вам розходиться— відповідаю.

— Бийтеся Бога, та ви не стараєтеся підглядати нашого життя. Не дурно один пан казав, що якби став головним редактором „Діла", то вас наґнав би на чотири вітри.

— Може Бог дасть, що він і не стане...

— То ще ваше щастя... Але а пропо. Подумайте над тією манією і потім скажіть, чи я не мав рації.

— А в чім обявляється та манія?

— У всім: від політики до риболовства.

Кивнув головою на прощання і пішов собі кудись.

— Манія сліпих улиць?!... почав я роздумувати. — Себто, ми любимо загнатися там, звідки нема виходу!...

Взяв я під увагу нашу історію з останнього десятиліття і розбирав її: чи справді воно так... Чи справді ми любили і стараємося за кожним разом ускочити в сліпу вулицю?!...

Чим довше роздумував, чим більше нагадував собі подій, фактів і вчинків, тим ясніше бачив, що це все правда. Прикра, болюча, але правдива правда.

Що воно є? Манія, безпринціпова принціповість, чи нещасливий склад обставин?!

Може котресь із них, може жадне, а може всі разом.

Витворився в нас навіть зразок людей, яких спеціяльність заганяти громаду в сліпу вулицю.

„Заганячі" бувають ріжні:

Один заганяє людей у сліпу вулицю з переконання, ломлючи притім партійну дисципліну на те, щоби другим доказати зломання її. Другий заганяє в той спосіб, що весь час тільки перечить. Третій робить це навмисно, четвертий на злість, пятий на перекір, шестий з зарозумілости, семий з любови до інтриґ, а восьмий і двацятий... на вгад.

Цим останнім не шкодить і не помагає збірка приповідок Номиса, де стоїть чорне на білім: „Десять раз мір, а раз вріж", „Не питавши броду, не лізь у воду", або „Оглядайся на задні колеса"...

Дійшовши до переконання, що спостереження мого знакомого правдиве, я шукав його по цілім Львові.

Нарешті стрінув його вчора під семинарією „Рідної Школи".

— Що ви тут оглядаєте?

— Я все своє: Дивлюся на сліпу вулицю... А ви як? — звернувся до мене — ви погоджуєтеся зі мною щодо манії сліпих улиць?

— Погоджуюсь. Тільки чи це манія?

— Манія! Напевно манія. В противнім разі не булоб їх так багато... Але зааждіть; я забув вам показати плян будучої столиці України...

— Плян столиці?! Вонаж істнує віддавна разом зі своїм пляном!

— Так, але для нас, для нашої психіки не підходить.

Витягнув папір, на якім стояло написане: „Київ, столиця соборної України", а під тим був плян міста з самими сліпими вулицями і новими їх назвами.

Отже були там улиці: Центральної Ради, Гетьманщини, Директорії, Чотирокутника Смерти, Східної Галичини, Соймових виборів, Університетської справи і безліч менших уличок, з яких памятаю вуличку: Равту, Директорської посади в Рідній Школі і Громадських виборів.

Деякі вулиці і вулички не мали ще назви, але є повна надія, що в найблищих літах і їх можна буде охрестити.

Галактіон Чіпка.

НІМЕЦЬКА ЖІНКА ЯК КВАЛІФІКОВАНА РОБІТНИЦЯ.

Здавалосьби, що індустріяльна Німеччина втягнула жінку до праці рівної мужеській, та як виказує статистичне державне бюро, жінка німецька ще далеко не займає того місця в праці що мужчина. Вправді війна зреволюціонізувала жінку, частинно вона стала поруч чоловіка, але це бачимо найбільше в рільничім господарстві. Статистичне бюро робить підсумки жінки як робітниці за роки 1907-1925, і подає, що відносно 1907 р. збільшилося число працюючих жінок о 35%. З цього приросту відпадає 26% на господарство (фармерство), а 42% на звання не фармерські. Мимо напливу жіноцтва в негосподарчу ділянку, остається господарство головним фактором праці жінки, а допера на другім місци стоїть індустрія, а на третім місци щойно торговля.

Із жінок працюючих в господарстві є 77%, котрі помагають в родині, 16% служниці та поденні робітниці, 7% самостійних.

В негосподарчім фаху розпреділення представляється ось-так: 42% робітниць, 19% урядниць і по призначенню, 17% занятих при каменицях, 12% самостійних а 10% помагаючих при родині.

Міський елемент жіночий домінує понайбільше в текстильній індустрії та в кравецтві. Мимо сильного напливу жіноцтва в торговлю та в бюро, нині ще жінка не перевищила мущини чисельно.

Як кваліфікована робітниця, німецька жінка виступає особливо в текстильній індустрії та в кравецтві, часто в паперовій індустрії як робітниці картонажів, та при заготовлюванні циґар і циґареток. Зрештою виступає жінка як некваліфікована сила.

Щоби шукати за причиною так сильного напливу жіноцтва до варстатів праці, треба спинитися на світовій війні, котра знищила життя многих мужчин, многих зробила каліками, інфляція, оце здається найважніші три причини, що змусили жінку не чекати на манну, не чекати, аж праця прийде до жінки, але шукати праці та втискатися там, де тільки це є можливим. Значить зубожіння країни дало імпульс жінці взятися до корисної праці, а це хоч частинно примусова, та позитивна сторінка в революції німецької жінки.

Не треба забувати також, що німецька жінка піддається легко організації. Приміром най послужить „Союз німецьких жінок", що на днях мав оце зїзд в Айзенах, де було рівно 1000 заступниць з цілої Німеччини, знова окремо числить „Союз німецьких учительок", котрого число виносить не богато лише 36,000.

ЗВІРЯТА ПРОРОКАМИ ПОГОДИ.

Багато звірят передчуває надходячу зміну погоди. Навіть у малих звірят можна запримітити цю особливу, а досі не вияснену, прикмету.

Клясичним прикладом на те є обсервації, зроблені в Англії літом 1926 року. Надходила нагальна буря. Однак заки ще вибухла, появилися густі хмари крилатих мурашок якраз з цеї сторони, з котрої буря мала надійти. Комахи передчули бурю і втікали перед нею.

Коли хмари мурашок появилися в купелевій місцевости Вітентабль, небо було ще зовсім чисте і спокійне. Але купелеві гості мусіли з причини муравлиної навали вийти з води і втікати перед нею до дому. Це було їх щастя, бо вкоротці опісля розшаліла нечувана буря. Також і в африканськім підсонню тубильці уважають мурашок певними віщунами погоди. Як тільки мурашки з нервовим поспіхом починають зносити припаси живности до своїх купок, то тубильці знають напевно, що безпосередньо прийде дощ, хочаб ніякі познаки на нього не вказували.

Мухи перед дощем є незвичайно влізливі і кусають. Кожний пасічник знає, як вразливими на надходячу бурю є бджоли і що рої є зденервовані і супроти людей злосливо настроєні. Коли буря наближається, утікають бджоли до вуликів, але завсігди на час, заки їх дощ змочить. Коли дощ має прийти слідуючого дня, то бджоли з правила попереднього дня багато пізніще вертають до вуликів.

Добрим барометром є також павуки. Перед дощем прядуть далеко короткі нитки, а безпосередно перед бурею опускають свою сітку і криються в сухих місцях.

Один французький метеоролыог мав у тім напряму велике довіря до павуків. Тому цілий рік держав їх у скляних слоях, щоби з їх поведінок заключити про майбутню погоду.

Риби мають ніжний змисл погоди. Деякі морські роди утікають перед надходячим дощем в глибину, другі зраджують великий неспокій. Щупак випливає в таких випадках на поверхню води й лакомо шукає поживи. Малі рибки перед бурею випливають на поверхню води. Однак найліпшими віщунами бурі є птахи. Кожному досвідному морякові відомо, що меви і морські ластівки з приходом бурі пропадають без сліду, хоронячися в безпечні закамарки побережа. Срібні меви північного моря віщують дощ і бурі сильним неспокоем і, коли ще небо зовсім ясне, вже накликують трівожно і бють неспокійно крилами.

Наша ластівка літає перед бурею зовсім низько при землі, зяблик видає властивий собі голос, відповідаючий звукові „пінг-пінг". Якщо домашні качки вечером не хочуть виходити з води і трудно їх загнати до кошця, це непомильний знак, що на другий день буде буря. Замкнені зраджують перед бурею велике поденервовання. Якщо сови в дощову ніч кричать, то другий день буде сонячний і погідний. Навпаки, вереск ворон віщує дощ.

Коли борозняки у великій кількости вилазять на поверхню землі, можна з цілою певністю предсказати дощ. Ще більш віродостойними пророками погоди є пявки, які підчас погоди лежать спокійно звинені в слої, але з наближенням дощу вилазять аж на самверх.

Передчуваючи бурю, зайці і кролики криються до своїх нор, а серна змінює своє леговище. Антильопи завсіди перед дощем сходять на найнизші місця і там на рівнинах і полонинах в громадах вижидають дощу, так пожаданого для них по дощевих спеках.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ЛОРЕЙН, ОГАЙО.

Церковна громада шле жертви на потерпівших від повені.

Наша укр. гр. кат. громада, довідавшись про той стогін і плач наших батьків, матерей, братів і сестер у старім краю, що через вилив рік стратили усе, що мали, крім життя, зійшлися на зазив нашого священика, о. В. Коритовського до церковної галі й вибрала комітет для збирання жертв по хатах тутешніх Українців.

Збіркою занялися: Д. Колачко і Т. Яжик. Свої жертви зложили слідуючі добродії: о. В. Коритовський $3.00; Ів. Шумила і І. Пінцура по $2.00; по $1.00: В. Мількович, Н. Сикута, Н. Кінаш, І. Шурґот, А. Котик, В. Денега, І. Бігун, С. Кузьма, Д. Колачко, Т. Яжик, І. Задорожний, М. Савчин, Н. Ґедзин, С. Сеньо, С. Радик, Н. Наконечний, В. Гармич, Т. Бобрівський, І. Ґіль, Гр. Гащишин, Т. Тузінський, Ф. Кузан, В. Фурдин, П. Леміщук, Н. Назаркевич, Ф. Яцинич, І. Куль, Хапка, Г. Вавринець, З. Долик, С. Хорощак, Н. Хорощак, Н. Цуп, В. Каршин; по 50 ц.: М. Курч, І. Баранецький, Д. Бортницький, Б. Фурдин, В. Лозинський, О. Зазуля, І. Дідич, І. Дудяк, Д. Козопас, В. Вербило, Г. Бейба, І. Колодій, Н. Ковальчук, І. Швець, Н. Волошинський, І. Віняж, І. Тичинський, Г. Штукайло, Г. Шимінь, І. Чмирід; по 25 ц.: Ю. Ковалець і Л. Кучман.

Разом зібрано $50.50 і вислано до Обєднання у Филаделфії для негайної висилки до краю. На висилку тих грошей ужито 20 ц.

Збірка ще не закінчена.

Д. Колачко.

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

Для потерпівших від повені у Західній Україні.

Коли наша громада почула про страшну повінь, котра навістила Західну Україну, не надумуючися довго, скликала вона безпартійні збори, на які явилася невелика горстка громадян через те, що то було серед тижня у четвер, дня 29. вересня. Явилися переважно представники наших товариств і гр. кат. парохії. Т. Данилюк репрезентував 288 відділ У. Н. Союза; М. Паламар відділ 57 Провидіння; Ів. Мурикин парохію св. Йосафата. На сих зборах вибрано комітет, котрий зайнявся сею збіркою, і зібрав $256.50, які вислано до краю.

На згадану ціль зложили свої лепти слідуючі жертводавці: по $25.00: відділ 288 У. Н. Союза, відділ 57 Провидіння, парохія св. Йосафата; читальня Просвіти $15.00;

М. Паращак, О. Запаржоний і Ів. Малицький збирали жертви у Фримерзбурґ, Гелертан і Гайс і зібрали $102.50; жертвували по $5.00: О. Запаржоний, М. Паращак, Ів. Малицький, В. Запаржоний, В. Хас і Д. Підгайний; по $3.00: М. Шевчук, А. Лимич, М. Запаржоний; по $2.00: Н. Пастернак, В. Мацків, А. Коник, В. Гонтарик, Д. Коростинський, П. Пахомський, Іл. Віхоть, Ів. Демко, Ів. Солодва, Т. Данилюк, Ів. Мурикин, Д. Йосиф, А. Тимків, Я. Ільків, Т. Марак, Ю. Савіцький; по $1.50: М. Каспряк; по $1.00: Л. Людкевич, Н. Пузяк, Ю. Магловський, С. Хемій, Ів. Коґут, М. Брус, С. Радчук, Й. Комонька, А. Сисак, В. Артимик, Гр. Артимик, М. Малиновський, П. Кішпан, В. Кафарич, Й. Матковський, І. Рибак, М. Карпович, М. Білецький, Н. Верета, В. Коростинський, Л. Брочковський, Я. Кринівський, Анастазія Бурлак, Ів. Кіяк, Т. Матейчук, Ів. Спеціяльний, Ів. Штапінський, М. Штапінський; по 50 ц.: М. Федорко, Ст. Шляхта; учитель співу і музики $1.00.

Ю. Чайка і М. Паламар збирали жертви в Бетлеґем і зібрали $64.00. Жертвували: по $5.00: М. Паламар, М. Мущастий, І. Старновський; А. Навроцький $4.00; по $2.00: В. Гук, В. Підгайний, М. Свербивус, В. Лисканич, М. Кубік, М. Ґреґораш, Ю. Чайка; по $1.50: М. Барна, М. Сагайдак, Катерина Кмита; по $1.00: Ренц, А. Леськів, Ст. Підгурський, В. Гетманюк, І. Дябло, А. Кубарич, Р. Остапчук, Н. Кіндзерський, О. Періг, Ст. Пастернак, Ів. Лесик, Л. Копчук, Ст. Газин, Т. Завацький, А. Романишин, Ів. Фернюк, В. Могильський, Й. Ганушин, П. Данило, Г. Савка, Н. Карп, Параня Ґураль, А. Ґураль, С. Корінь, Т. Кроком; по 50 ц.: Анна Купа, Марія Чопик і Ст. Музика.

Годиться рівнож зазначити, що наша громада перший раз зложила таку поважну суму на народну ціль, а се тому, що громада невелика і поділена на богато партій і ніяка партія не може взятися до чогось поважнішого. Тепер однак якось змякли серця наших незгідливих громадян.

За Комітет:

М. Паращак, голова; **Ів. Малицький,** писар; **О. Запаржоний,** касієр; **М. Паламар, Ю. Чайка,** контрольори.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Православна Громада потерпівшим від повені.

За почином Української Православної Громади зорганізовано центральний комітет міста Трентону, до котрого ввійшли слідуючі товариства: Українська Православна Громада, Запорожська Січ ім. Б. Хмельницького, відділ 245 У. Н. Союза; тов. Вільні Козаки, відділ 116 У. Н. С.; тов. Петра й Павла, відділ 157 У. Н. С.; братство св. Василія, відділ 149 Провидіння. Згаданий комітет постановив устроїти баль, та почав заохочувати українську суспільність до щедрих жертв для потерпівших від повені наших братів в Галичині.

Для збирання жертв по домах назначено В. Гасія, М. Скоропада, й М. Михальчишина. На їх руки зложили слідуючі громадяне свої лепти: Й. Курдина $7.00; К. Наконечна $5.00; В. Гасій $3.00; по $2.00 зложили: М. Скоропад, М. Скалоцький, П. Стадник, Й. Сабат, І. Терлецький, П. Кинда, Л. Заблоцький, М. Савчак, Д. Гонтар, В. Великий, П. Рогоза, М. Михальчишин; по $1.50: В. Кушнір; по $1.00 зложили: В. Савран, А. Терлецька, А. Бойкевич, С. Зборовський, Д. Курдина, М. Максимів, С. Боднарчук, І. Музика, С. Маркевич, С. М. Каспер, А. Крупа, І. Ковтун, Ф. Боднарчук, К. Кухарчук, М. Костирка, Ю. Скоропад, С. Каламан, П. Єдлінський, А. Кривий, С. Наконечний, І. Сабат; до цеї збірки долучено $2.90, з коляди, яку збирала українська православна громада на Рідну Школу у старім краю.

Разом зібрано $65.40. З балю було чистого приходу на ту саму ціль $51,35, що разом робить $116.75.

Ті гроші вислано сейчас до „Обєднання" у Филаделфії, для висилки до старого краю.

Низше підписаний уряд Центрального Комітету почувається до обовязку подякувати всім жертводавцям, як також і тим, що жертвували річи на баль для виграшок, а іменно Новітковському, Шкваркови, Похилі, Коцюбинському, Чипиті, Курничукови, Гохови, Люшови, Петришиному, та Крупі. Зосібна складається сердечну подяку Українській Православній Громаді, за відпущення даром галі на цей баль. Ці жертви з Трентону, Н. Дж., тому такі невеликі, бо тут панує страшне безробіття.

Наші люди роблять по три дні у тиждень, і їм самим заглядає в очі нужда, бо нема чим покрити розходів на удержання родини а виглядів на красше нема.

За Центральний Комітет:

Матвій Скоропад, предс.;
В. Гасій, секретар;
Олекса Михайлишин, кас.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Жертви на будову Народного Дому в селі Раківцях, підгаєцького повіту.

На поклик комітету будови Народного Дому в селі Раківцях, підгаєцького повіту, жертвували слідуючі жертводавці по $10.00: П. Фіньк, П. Клембицький, Й. Кикіш, П. Кавка; по $5.00: П. Харкавий, Д. Кикіш, Г. Темнюк, П. Рудик, П. Чорнописький, С. Яцук; по $2.00: Гр. Заяць, А. Кикіш, Гр. Диґан, М. Коцай; по $1.00: М. Люлька, Я. Візерни, В. Горин, І. Роман, М. Войтина, М. Стефанкевич, А. Пасіка, М. Терпеливець, М. Яцук, І. Кіналь, Е. Удич; по 50 цнт.: А. Бакалець, І. Макалярик, М. Раллінський, С. Вертепний, П. Заяць. — Разом $91.50. Ці гроші вислав низше підписаний комітет дня 16. жовтня ц. р. на адресу Василя Сабатюка, як голови комітету будови Народного Дому в Раківцях. Усім жертводавцям за їх жертви складає комітет щиросердечну подяку.

За комітет:

Павло Фіньк,
Прокіп Клембицький.
Йосиф Кикіш,

РИВЕРГЕД, Л. АЙ., Н. Й.

Уряджують баль в користь потерпівших від повені у Галичині.

Вірні маленької чисельно укр. кат. парохії у Рівергед, Л. Ай., Н. Й., глибоко відчули нещастя, що стрінуло рідних братів у старому краю через повінь і на парохіяльних зборах ухвалили урядити баль та призначити дохід із його на поміч потерпівшим через повінь. Дохід призначений на сю ціль виносить $30.50.

Особистими датками на сю ціль причинились ще слідуючі парохіяни:

Л. Сорочинський $11; по $1.00: Н. Худяк, о. Д. Ґулин, А. Капляр, Т. Демків, Д. Тимчак, п-ні Дроб, М. Федун, Н. Н.; В. Дроб 50 ц.

Разом $19.50.

Загальна жертва із парохії, призначена на поміч потерпівшим від повені в Галичині, виносить $50.00.

Кромі сего Братство св. Івана Хрестителя в Рівергед, Л. Ай., Н. Й., відділ 256 У. Н. Союза рішило на місячному мітінгу уділити із своїх резервових фондів на туж ціль суму $25, а члени тогож Братства жертвували від себе суму $13, а іменно: по $1.00: З. Пастернак, М. Нибор, П. Корзун, Анна Корзун, Т. Навроцький, Анастазія Тимчак, Р. Демчук, М. Барнич, М. Вівчар, М. Дух, Я. Махно, Ів. Ломага, Ів. Самотіс.

Разом отже Братство св. Івана Хрестителя в Рівергед, Л. Ай., Н. Й., відділ 256 У. Н. Союза і його члени зложили суму $38.

В залученню пересилається чек на суму $50.00 від укр. кат. парохії в Рівергед і другий чек на суму $38 від. Братства св. Івана Хрестителя в Рівергед і проситься переслати гроші на руки Українського Народного Комітету помочи потерпівшим від повені в Галичині.

о. Д. Ґулин.

Лучше є не зачинати, як не докінчити.

Лучше є плакати з мудрим, як співати з дурнем.

ПІД РУМУНСЬКИМ ЧОБОТОМ.

БАНДИТИЗМ ПО ЗАКОНУ.

В попередних числах нашого часопису згадували ми про масові труси, які переводила румунська сиґуранца й жандармерія у свідоміщих селян в Глібоці, пошукуючи за „Боротьбою". Та на трусах воно не скінчилося. Кілька днів пізніще арештовано пятьох селян, а саме Войтка Петра, якого жандарми в звірський спосіб побили, Ткачука Нестора, Бажанського Евгена, Паламарюка Василя та Лукинюка Теодора. Всі ці жертви жандармського насильства передано дня 9 м. м. до воєнного суду. Воєнний суд, який сам признав, що в Глібоці нема стану облоги, а тим самим можна читати „Боротьбу", не відмовився замкнути невинних селян до тюрми. В тюрмі подержав їх кілька днів, а відтак, щоб бути чистим „перед законом", віддав їх до цивільного трибуналу. Цей знова передав їх повітовому судові в Сторожинци, а звідтам випущено їх без жадного процесу на вільну стопу.

Так само писали ми про арешт Лупуляка й що віддано його перед воєнний суд. 17 вересня відбувся в тій справі процес. Лупулякові закидувано пропаґанду, якої одначе не могли йому доказати й тому звільнено його від вини й кари. Но Лупуляк відсидів довший час в тюрмі й переніс на собі страшні тортури слідчої тюрми.

Всі ті ревізії, труси, наскоки на мирне українське населення робляться з припорученя влади тому, що може прецінь при тій спосібности знайдуться які „заборонені річи", які послужать за підставу до поширення стану облоги з північної Буковини на цілу Буковину. А коли це не вдасться, то биттям, катуванням, тортурами посіпаки сиґуранци хотять застрашити селян, аби в той спосіб припинити зріст свідомости українських працюючих мас. Послідний випадок у Глібоці, де цілком невинних людей тижнями цілими тягано з тюрми до тюрми, виставляли на голод, побої та знущання, свідчить аж надто ясно, що у Румунії супроти Українців не обовязують ніякі закони.

Коли не можемо робити, як хочемо, то робім як можемо.

Загадки.

Гуляють люди у шинку, тай причепилися до Жида:

— Загадуй, Жиде, загадок!

— Ну, то й загадок! — Жид каже. — А щож буде, як ніхто не вгадає?

Та не журися про те! Хто не вгадає, той заплатить карбованця.

— Ну, ґерсти! А щож воно такеє, що у день чорніє, а в ночи біліє, а ранком синіє?

Думали-думали — ні, не втнуть, довелось віддавати по карбованцю.

— Ну, скажиж, Мошку, що воно таке? — питають у жида люди.

А Жид:

— Ґерсти, що то таке? А я почім знаю?

— Е, то віддай гроші!

А на що ж так? І я не вгадав — і сам собі віддаю карбованця.